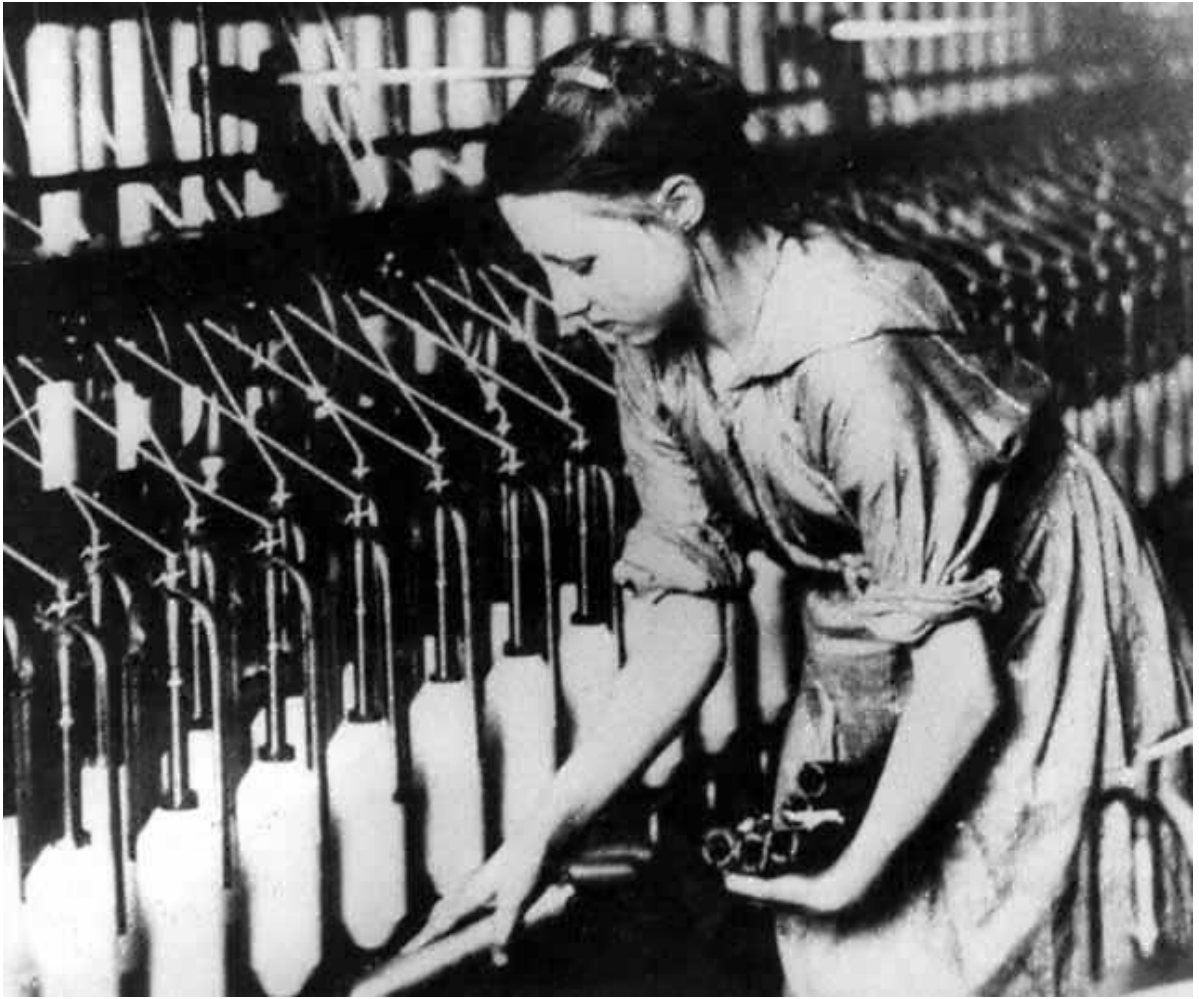

Werkbundel Onder Stoom

Stedelijke Musea
Sint-Niklaas

Onder Stoom

van landbouw naar industrie

Het Waasland was een uitgesproken landbouwmaatschappij

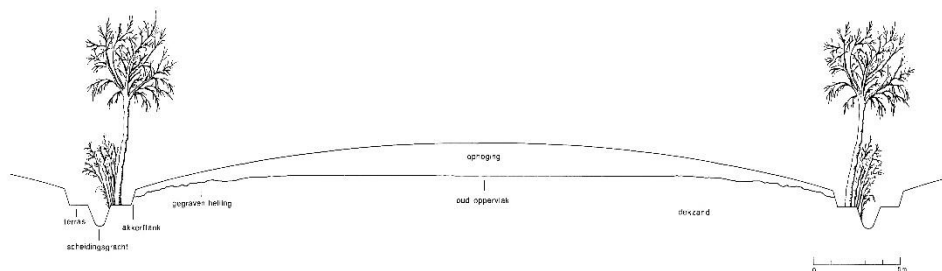
Boeren op Wase bolle akkers

Geef 3 belangrijke gewassen die geteeld werden in het Waasland.

1.
2.
3.

Noem 2 landbouwtechnieken die hier werden toegepast.

1.
2.

Welke ambachtelijke activiteiten vond je vroeger op kleine schaal terug in het Waasland? Geef er 5.

1.
2.
3.
4.
5.

Wat was in de 1ste helft van de 18de eeuw de belangrijkste plattelandsindustrie in het Waasland en waarom ?

.....
.....
.....

Zet de volgende bewerkingen in juiste volgorde:

roten – zaaien – slijten – hekelen – zwingelen – spinnen – wieden – repelen – braken

.....

Welke bevolkingsgroep zou er na verloop van tijd evolueren naar echte fabrikanten?

.....

De stad groeit, de markt bloeit

Wie en wanneer schonk Sint-Niklaas zijn grote marktplein?

.....

Wie gaf toelating om wekelijks op donderdag een markt te organiseren en wanneer?

.....

Wat waren de belangrijkste producten die verhandeld werden op de markt?

.....

Geef 2 zaken die het belang van de 'donderdagse markt' voor de regio aantonen.

1.
2.

Wat was en is de meest gekende publieke manifestatie van Sint-Niklaas die plaatsvindt op de grote markt?

.....

Sint-Niklaas en de industrialisatie

En daar is de machine

Voor welke industrie was Sint-Niklaas gekend?

Verklaar waarom deze industrie zo een bloei kende in de Wase hoofdstad. Noem 3 elementen.

1.
2.
3.

Wanneer werd de eerste stoommachine in Sint-Niklaas geïnstalleerd?

Welk bedrijf zette deze eerste industriële stap?

Wat is het verschil tussen weven en breien?

Weven =

Breien =

Fabriek geeft van katoen

Ook de architectuur van de fabrieksgebouwen evolueert mee. Hoe? (2 fasen)

1.
2.

Met de komst van de stoommachine midden de 19de eeuw veranderde het werktempo.
Wat bepaalde het werktempo?

Vóór de industrialisatie:

Na de intrede van de machines:

Eind 19de eeuw werd de arbeidsorganisatie veel strikter door de invoering van o.a. allerlei reglementen.

Geef een artikel uit het 'reglement van inwendige orde van het fabriek':

.....
.....

Huisvesting van de groeiende arbeidersklasse

Over wevers en breiers

Wat is een beluik?

.....
.....

Formuleer je eigen indruk over de levensomstandigheden van de arbeidersgezinnen bij het bekijken van het bronnenmateriaal (foto's, teksten en grondplannen).

.....
.....
.....
.....

Burgerij en arbeiders (welstellende werkgevers en arme werknemers)

Meer dan brood en spelen

Welke wet werd vanaf 1795 ingevoerd en wat hield deze in?

.....
.....

Kan je uit de tekst afleiden hoe werkgevers hun rol zien tegenover de arbeiders? Leg uit.

.....
.....

Liefdadigheid en goede werken

Welke organisaties ontstonden om de arbeiders te ondersteunen als gevolg van deze wet?

.....
.....

Welke initiatieven organiseerde de katholieke kerk met steun van de burgerlijke overheid?

.....
.....

Geef twee vooraanstaande ‘weldoeners van de armen’ van Sint-Niklaas:

.....en

Welke initiatieven ondernam Pastoor De Meerleer voor arbeidersgezinnen?

.....
.....

Opkomst van arbeidersorganisaties

Arbeiders verenigt u

De groeiende bewustwording van de werkende klasse leidde tot de oprichting van arbeidersorganisaties.

Kan je uit het bronnenmateriaal afleiden wat het verschil is tussen coöperatieven en vakverenigingen (synoniem voor vakbonden)?

Coöperatieven:.....

Vakvereniging/vakbond:.....

Wanneer werd de eerste christelijke vakvereniging in Sint-Niklaas opgericht. Kan je ook de naam terugvinden?

.....

In welke nijverheid ontstaat de eerste socialistische vakbond in Sint-Niklaas?

.....

Mede dankzij de invoering van het algemeen stemrecht kregen mannelijke arbeiders politiek medezeggenschap in het parlement. Allerlei wetgevende initiatieven verbeterden de situatie van de gewone werkman.

Geef drie wetten ten voordele van de arbeiders.

1.

2.

3.

